

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Péntek, április 8.

Az uszály hordozók.

Kolozsvár, április 7.

A Miklósek és Gáborok az obstrukció leszerelése után egyszerre csak arra határozták el maguk, hogy az összes ellenzéki pártok egyesülésének hangzatos eszméjét röpsik világáig.

Mert — gondolják magukban — ez az eszme eléggé hangzatos és a mi földolog, igen könnyen lehet népszerűvé is tenni, kivált ha sikerül ezt a jó magyar népet népgyűlésekbe összevenni s óhajtatásukat feliratokban publikálni.

S mind ennek a nagy nemzeti akciónak céljait: *közgazdasági önállóságnak kívánása* van oda állítva.

Tehát egy oly nélkülözhetlen és szükséges cél, melyért a függetlenségi és 48-as párt hathatósan küzdött és bizonyára küzdeni is fog, míg csak ki nem vivja.

Mióta Kossuth Ferenc haza jött és a pártvezérseget elfoglalta, szintén minden erejével Magyarország közgazdasági önállóságáért küzdött. Nagy tudással megírt irányítási képviselőházi beszédei, pártgyűléseken tartott szónoklati mind-mind ennek érdekében hangzottak el. De a párt maga is különösen a legutóbbi képviselő választások előtt az ország különböző nagyobb városokban tartott népgyűlések által annyira felébresztette az érdeklődést, hogy ennek tulajdonítható az, hogy függetlenségi párt oly nagy számban jutott be a képviselőházba, sőt, hogy a kormánypárti képviselők egy harmadrésze is reversalist adott, vagy legalább is ígéretet tett, hogy a kiegyezési tárgyalásoknál az önálló vámtérület mellett foglal állást.

Ezek után tehát joggal kérhetjük, hogy mi szüksége van pártunknak a Miklósek és Gáborok nógataisaira?

Köszönjük a buzgóságukat, szívesen is látjuk segítő társakul a küzdelemben, de nógataisukból nem kérünk.

Nem kérünk pedig azért, mert szándékuk lehet ugyan hazafias, de nem őszinte s nem is annyira az a céljuk, hogy a függetlenségi párt mellé álljanak, hanem csupán az, hogy a reakciónárius alapon álló Szederkényi-féle párt mellé vonják, a szintén reakciónárius *disszidenseket* és *néppártot*, s legfőképpen pedig a függetlenségi páncéllal bevont s 67-es alapon zászlót bontott *Új pártot*.

Avagy ki nem látja, azt, hogy a Szederkényi-csoport lapja, s kü-

lönösen a Miklós és Gábor »Ellenzék«-e minő frontot változtattak a nagy »Bukott«-tal szemben?

Hiszen csak egy pár hónappal is előbb nem volt a hétnek hat munkanapjából egyetlen egy sem, a mikor nem szidták volna a »Bukott« Bánffy Dezsőt erőszakosságáért, az »*ischli clausula*«-ért és sok más egyébért is, a kit ha az ellenzék első obstrukciója el nem űz a miniszterelnöki székéből, talán ma már magyar alkotmányról sem lehetne beszélni.

És most? Szintén mindennap lehet olvasni ez önzetlen függetlenségi lapokból, hogy az »*Új-párt*« ma itt, holnap ott tart szervezkedő és alakuló gyűlést s Bánffy Dezső a fáradhatatlan pártvezér, vagy a Szederkényi-pártból kilépett valamelyik új követője lép fel itt vagy amott képviselőjelöltnek.

Sőt az a csuda is megtörtént, hogy a kolozsvári »*Új-párt*« rektor-cikkírója husvéti cikkével lefoglalta az első helyet Miklós mester előtt, a ki pedig igazi ok nélkül nem szívesen venné, hogy „Magyarország“-i cikkét második helyre ültessék főszerkesztői lapjában.

Mi hát ennek az oka? Talán a köteles figyelem, a zamatos rektori cikkek iránt? Avagy a hazafias és törhetetlen küzdelem minden iránt, a mi a tiszta függetlenségi elveket az elosztrákosítástól megvédelmezné?

Oh nem! Az okozat ott van abban a titkos leiratban, mely az ország szívéből jött Miklósektől és Gáboréktól, s a mely a kolozsvári Istvánoknak és Mihályoknak szigorúan elrendeli, hogy további intézkedésig jó lábon kell élni a „Bukott“ által kiköltött „*új-pártiakkal*“.

Ennyi és semmi egyéb. S mint-hogy e bizalmas információkat eléggé megbízható „*új-párti*“ vezérényiségtől kaptuk, nincs is okunk kétségbe vonni azt a felvilágosítást sem, hogy a „*bizalmus*“ leirat ott fekszik a helybeli Szederkényi-pártfőnök egyik vezető férfjának fekete-sárga Wertheim-szekrényében, a ki csak úgy várja és várja nap-nap után, percről és percre a „*rendelet*“ hogy mikor utazzék ez idő szerint talán Kolozsra a néhai „Bukott“-nak feltámasztása érdekében.

Szegény Bánffy Dezső, vajjon gondolta-e pár évvel ezelőtt, hogy Miklósek és Gáborok a nagy „Bukott“ uszályhordozóivá szegődnek?

Bizonyára nem hitte; de mi és velünk igen sokan már akkor gondoltuk s csaknem biztosra vettük,

hogy eljő az idő, mikor egy táborba kerülnek.

És ez az idő lassan, de biztosan közel. Miklós mester megfújta már a trombitát a 67-es alapon álló ellenzéki pártoknak tömörülésére. A jelszó is ki van adva.

Cselekedni kell. De mi — a függetlenségi eszmék igazi katonái — nem kerünk belőle.

Képviselő.

— A vasutak és a mozgósítás. A Budapesti Hírlap mai száma a következő hírt közli:

Megbízható forrásból arról értesülünk, hogy a bécsi hadügyminisztériumban tegnapi délután egy ezredes elnöklésével tanácskozás volt, amelyen a magyar-osztrák monarchia valamennyi vasúti üzletvezetőjének képviselői résztvettek. Az értekezlet arról tanácskozott, hogy mozgósítás esetén miként szüntessék meg a katonákat, ágyukat és élelmiszert Macedóniába. Ez nem volt a rendes évi tanácskozás, hanem rendkívüli.

Hónapok óta a mozgósítás a monarchia államainak állandó réme. Ellenőrizhetlenül, egyre-másra bukkannak fel a hírei s okoznak természetesen izgalmat, aggodalmat és féltudást. A félévvel az apparátus pedig szépi és tagad. Csak tegnapi délután jelentette ki az egyik szubvenzionált könyomatos lap tudósító, hogy a boszniai vasutak árforgalmának a megszüntetéséről szóló hír nem felel meg a valóságnak, mert ha meg is szüntették azt, ennek egészen más az oka s ma a fontosabb gyanus, de egyben legbizalmasabb szerinti hírszolgálat információi ebből a körből meg a szíveket. Hogy ostobaság a macedóniai kalandra még csak gondolni is, ehhez nem fér kétség. Azonban ha mégis komoly az, foglalkozunk ezzel az öröletes tervvel, miért akarják annak a következményeit meg nehezebbé tenni azzal, hogy toldják, amíg csak lehet!

Mercur fiai. *)

Irt: Tanács József.

Kolozsvár, április 7.

A Vigadóban lefolyt O. M. K. E. erdélyi kerületi megalakítása óta töltött a fejemet azon, hogy mire kell a merkantilistáknak „százazon tartani a puskaporukat?“ Erre a „kereskedők“ részéről tartott nagy és szép beszédekben feleletet nem találtam és szükségem nem láttam. Nem is keresem, inkább számba veszem azt, hogy ezen hadi soraközisban kik vállaltak szerepet?

Addig, míg a magyar kereskedők vélt vagy igaz sérelmeik orvoslását a saját kebelükből kerüli szónokok által ismertették, nem is tűnt volna fel a dolog, de midőn az ott jelen volt nem kereskedő két kormánypárti képviselő is beleszólt az alakulásba, méltán kellett gondolkodást, hogy mi fekszik a hant alatt?

Jeruzsálemet játszottunk egy napra és a feltámadás ünnepén itt feszítették meg az önálló vámtérületet!

*) Nem mindenben fedik e cikk tartalma a mi véleményünket, ám azért közöljük, mert érdekes és jellemző szempontból világítja meg az O. M. K. E. alakulását.

Hermann József, a szociálista pártvezető-ség tagja. Lászlónak ki kell lépni a pártból, barátai kapacitálai akarják, hagyja abba a követelt politikai utat, ám László hajthatatlan. S eljött hozzá a néje a büszke grófnő is: alkut kínál, váljon el Esztertől, legyen a férje Alicenak, kárpótolják a leányt pénzzel. Ám László felháborodik ez ajánlaton és arra akarja kényszeríteni a grófnőt, kövesse meg Esztert. A grófnő tudni adja azt is, hogy megbuktatja a kerületében és Hermann is azt a hirt hozza, a mandátum elveszett, mert a grófnő Rikárd atyát lépteti fel ellene. Ám László ekkor hallja már a népek ezreinek üdvöllését, akik ünneplik őt, ki sikra szállott jogaiért és nem enged, sőt mikor a grófnő sértetegi Esztert, szemére veti, hogy ő vétkezett a hitvesi hűség ellen.

A IV. felvonásban a szegénység köszöntött be László házába. A mandátum elvesztett, Eszter halálos beteg, a ki csupán atyját szeretné most már látni, de az őz rabbi hajthatatlan; rá nézve vallása szerint meghalt a hitehagyott leány. De eljön Alice az apáca-leány és szeretetével, megbocsátásával körülveszi őket. Eszter azonban mind várja az apját, Herman pedig unszolja a grófnőt: legyen a vezérük, lépjen a tett mezejére.... Ám a gróf erre nem érez erőt magában, mert — ugymond — annak még nem érkezett el az ideje.

Eszter mind apja után vágyakozik és végre László megvallja neki, hogy atyja soha sem jön el hozzá, mert megholtak valja leányát. Eszter megnyugszik ebben, sőt úgy érzi, hogy egészséges lesz, szerelme visszaadja az életnek, mert most már egymásra maradtak, nincs senkiük csak a

A két lelkes és tüzes beleszólás ügyes tojástanc volt tagadhatatlanul, midőn annyira védelmére keltek az agrárizmusnak és a merkantilizmusnak egyszerre, hogy mind a két párt a meglegedés kéjéről csak úgy olvadozott, főleg azon kijelentésre, hogy az egyik szónok tettekkal is megígérte bebizonyítani az általa mondottakat.

Látható gyönyörűséggel hallgattuk a remek fejtegetéseket, de kérdem, hogy kereskedő polgártársaink megutálnak-e mondan, hogy mi az O. M. K. E. szándéka és célja? Ne menjünk üres jelszavak után — hangoztatták. Ajánlották a kereskedelmi érdekek megvédését, de megmondta-e ott valaki, hogy mik azok az érdekek, melyek védelemre szorulnak?

Még tovább megyek, vizsgálom alól és fölül; a világosságunk és az árnyékunk tartva az 1848 óta minden mozgalomnál újabb megszerkesztett obligált 12 pontot, melyben az O. M. K. E. jelenti, hogy mi lesz a feladata? Figyelemmel lesz erre és arra; oda vagy ide fog törekedni; hadat fog üzeni az üres jelszavaknak, de nem mondja meg mik azok? Küzdeni, védeni és támogatni fog; egyben másban tájékozást nyújt; munkálatokat és előkészítéseket fog végezni stb., hanem, hogy mit kíván a magyar kereskedő és a magyar kereskedelem; mi az országos program az O. M. K. E. 12 pontjában, hiába keressük?

Nem az ország kereskedelmi érdekeinek hangoztatása van e pontokban, hanem a magyar kereskedők önérzete, tájékoztatása, hirneve, becsülete és keresete, a melyek önmagukban szintén teljes és szükséges mellékérdékek ugyan, de ezeknek az ország kereskedelmi politikájához nem igen van közük.

Van-e ezen pontokban érintve is a szabad kereskedelem elve; a védelmi rendszer előnye vagy hátránya; említ-e csak egy árva szóval is az önálló vámtérületet? Kifejti-e, hogy e kérdésben az O. M. K. E. szövetségének mi az állásfoglalása? Smith Ádámmal tart-e, ki a természet és törke jelentőségét elismeri, de a nemzeti gazdagság forrásának a munkát tekinti; a teljes gazdasági szabadság híve és az állam beavatkozását és gyámokodását nem helyesli? Benne van-e a 12 pontban, hogy az osztrák és magyar nagykövetségeknél és konzulátusoknál a magyar kereskedelem érdekeinek ösmerete és szolgálata mellett olyanok alkalmaztassanak, kik a magyar nyelvet bírják és magyar honpolgárok is legyenek? Ezekről szó nincs, sőt nem is beszél a 12 pont egyébről, csak — monarchiáról.

Ha az O. M. K. E. szövetsége csak a jogos osztrák érdekek védelmére alakul, ezen pontok megfélemlenék a kereskedők óhajtatásának, azonban azon felhívás a keringőre, mely a Vigadóban elhangzott magvas és agresszív természetű szónoklatokban, majd a banketten felhangzó kardcsörtetésben egyenesen a politikai színtérre játszották át a kérdést: a politikában is mint tényező akar szerepelni; buktaíni vagy győzelemre akarja vezetni azok lobogóját, kik a merkantilizmusnak elleni meg hívei. Mikor a két nem kereskedő kormánypárti honatya a politika berkeibe tévedve ugyancsak futja a harci riadót, akkor egy országos elvet, egy politikai programot és egy parlamentit pártot keres az ország közvéleménye az O. M. K. E. szövetség megalakításának szükségében.

Már most jogosan kérheti az ország

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

közvéleménye, hogy ha politikai vonatkozásokat is lehet ezen alakulásban látni, miként lehet az, hogy az önálló vámtérület kérdése a vigadó fényes fejtegetések keretében nem talált helyet? Hát a magyar kereskedőknek és magyar kereskedelemnek az önálló vámtérülethez nincsen szava? Ennek a szövetségnek erre nézve nincsen meggyőződése, nincsen akarata, vagy óhajtatása? Tudni szeretnők, hogy abban a küzdelemben, mely önálló államiségünket kifejező; ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági életünk hatalmas fejlődését előidéző kérdéskörrel a közel jövőben fog megvitatni, a melyben a magyar ember a magyar nemzet jogáért fogja legjobb erejét tűzbe vinni: közönyös lesz-e a magyar kereskedőre és a magyar kereskedelemre az, hogy lesz-e önálló vámtérület vagy sem?

A két nem kereskedő honatya beleszólása azért érdemel figyelmet, mert megmutatták, hogy miként lehet az önálló vámtérület kérdését kikapcsolni az O. M. K. E. országos szerepléséből. Ha pedig olvassuk Kolozsvár II-ik kerülete képviselőjének a fehér asztalnál elmondott felköszöntőjét, melyben az önálló vámtérületről nyilatkozott: nem úgy tűnik-e fel, mintha ősznemnek lett volna oda állítva, hogy az ily irányú fejtegetéseket már előre lehetetlen tegye? Midőn az önálló vámtérület programját csak üres jelszónak fokozta le s nyíltan adott kifejezést azon felfogásnak, hogy a 67-es alapon álló politikai pártok a mai állapotot a közgazdasági téren is megmáshíthatatlannak kell, hogy tekintés, mert ezen a párton mindennek közönség kell maradni s e dogma változhatatlan! Úgy állítja oda a kérdést, hogy ez nem közjogi és nem politikai, hanem csak közgazdasági és célszerűségi kérdés, épen úgy, mint a magyar nyelv kibőbása a közös hadsereg magyar részéből s a magyar vezényszó — mint olvassuk — »soha« nem lehet valóság!

Eget verő helyeslő kiáltások között vették tudomásul ott a kereskedők, hogy az önálló vámtérület nem lehet pártpolitikai és magyar nemzeti program; fájdalommal említette fel a szónok, hogy vannak olyan pártok is, a melyek ezt a chimérát felirták zászlójukra. És az ott lévőek nem pirultak el!

Tehát az ugyanazon egy párthoz tartozó képviselők egy része nem magyar kereskedelmi politikát, csak kereskedői politikát kíván folytatni és az országos politikából száműzni akarja a magyar kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági önállóságot; a mezőgazdaság fejlődésére és önállóságára elégnék tartja a mai gyarmati rendszert és elítéli azon ábrándozókat, kik a haza boldogulását és függetlenségét a mai szegényteljes állapot megváltoztatásával tartják kivethetőnek. Ezért kellene ezen szervezkedő gyűlések s szomorú dolog, hogy a magyar kereskedők tekintélyének és szavának súlyát e célra akarják megszerezni.

Ha a 12 pont csak az osztrák érdekek szempontjából lett összealkotva s egyéb országos érdeket nem akar szolgálni, akkor nem volt szükség országos szervezkedésre; ilyen keretek között helyi szövetezekes is megvédelmezhetik osztrákérdekeiket. Más eredmény alig lesz, mint az, hogy egy értelmetlen négy betűs szóval rontották meg a szép magyar nyelvet.

A közvélemény szeme azonban kezd kinyitni s a tapasztaltak azt a gondolatot

hangulata sem. A darab mindenesetre érdeklődést és figyelmet érdemel.

A tegnapi előadásban nagy és jelentős sikere volt a bemutatónak. A közönség mindvégig feszült érdeklődéssel adózott a darab egymást követő szép jeleneteinek és megértette a darab tendenciáját. A szerelem és a munka gyönyörű apoteozisa a „Sursum Corda“, melyben a szerző nagy társadalmi problémákat feszeget, hivatottsággal, igazsággal és érdekességgel.

Az előadás a jobbak közé tartozott. A főszerepet: Lászlót — Szakács Andor játszotta, ki legszebb sikerei közé számíthatja a tegnapi estét. Különböző a nagy drámai jelenetekben gyönyörködünk hatalmas művészi erejében. Esztert — Tóvölgyi Margit játszotta. Egyéniségének nem felel meg teljesen ennek a szerelmes szívű gyöngye leányának az alakja, de azért voltak sikerült jelenetei. Ám mindenre még ezt a nagystílyt kiváló művésztől se volna szabad a színpadra állítani, mert mindent még ő sem játszhat meg tökéletesen és az ilyen törékeny női alakhoz tulerősen a művészi eszközei. A grófnét — Laczkó Aranka játszotta, a közvetlenség némi hiányával, de általában elég sikerülten. Halás szerepét jutott Tompa Kálmán, a ki különösen a III-ik és IV-ik felvonásban juttatta érvényre teljes hatással szerepének szépségeit. Az öreg rabbit — Dezséri Gyula játszotta, kissé burleszkizően. A kisebb szerepeket Szegő, Mátyás, Bérczy, Várady, Váradin, Th. Csige Böske és Gál Janka játszották. (H.)

TÁRCA.

„Sursum corda.“

(Színmű 4 felvonásban. Irt: Bosnyák Zoltán. Első előadása a kolozsvári Nemzeti Színházban. 1904. április hó 7-én.)

Bosnyák Zoltán drámája a »Sursum corda« azon szinpadai alkotások közé tartozik, melyekben megtaláljuk a régi romantikus irány kellekeit, szaturálva a legjelentősebb társadalmi, sőt politikai kérdésekkel is. A »Sursum corda« alakjainak konzervatívizmusa és radikalizmusa alkotja tulajdonképen a dráma gerincét és e két nézőpontból fakadnak az u. n. drámai összeütközések is. A darab úgy is, mint drámai alkotás, de úgy is, mint tendenciózus iránydráma figyelmet érdemel mindkét szempontból és mi valóban csak örvehdhetünk azon, hogy a magyar dráma-irodalom legújabbban ezzel a művel szaporodott.

A darab cselekménye röviden a következő: Gyulaffy László gróf (az utolsó Gyulaffy) igaz szívvel szereti Esztert Áron rabbi leányát, ki előtt egy ideig sikerült eltitkolni kiletét, kiadván magát előtte a gróf titkárának. Eszter szintén szereti a gróft, bár atyja nem jó szemmel nézi a gróf titkárának sűrű látogatását.

A gróf családnál is nagy aggodalomra ad okot László gróf szerelme, bár nem tekintik az egész dologot egyéneknek, mint egy főúri kalandnak. László titkárról különben Rikárd atya értesítette László nagynénjét,

keltik, hogy ezek a zajos kukulóriumok az önálló vámtérlet temetését jelentik. Mit is határozott egykor a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara?

A husvét vasárnapi banketten felvilágított villámfény bevilágított a kormány konyhájába, ahol megláttuk, hogyan főzik a gazdasági kiegyezés módjait a hol hallottuk, hogy az önálló vámtérlet felállításának gondolatára remélve kiáltják: Apaga satanas!

A kolozsvári villamos világítás.

Szakszervezeti értekezlet.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, április 7.

Tegnap d. u. 5 órára a városi közgyűlési teremben gyűltek össze a villamos-világítási szerződési tervezet elkészítésére kiküldött bizottság tagjai, kik közül megjelentek: Apáthy István, B. Bak Lajos, dr. Deák Albert, Farkas Lajos, Finály Lajos, Fekete Nagy Béla, Gajzágó Manó dr., Konec György, Horvát Károly dr., Hubert Iván, Igaz Lajos, dr. Kiss Mór, Pfeiffer Péter, Póczy Mihály, Ruppice György, Somodi István, Szvacsina Géza, Tótsék Sándor dr., Vikol Kálmán. A bizottsági ülésen Szvacsina Géza polgármester elnökölt.

Mielőtt az értekezlet részleteiről referálnánk, konstatálni kívánjuk a következőket:

A bizottság egész mai munkáját tárgyalásnak, mert jogtalannak tartjuk. A törvényhatósági közgyűlés kiküldött egy bizottságot, amelynek kötelessége a Kolozsvár sz. kir. városban építendő villamos szerződés-tervezetét elkészíteni. Ez a bizottság mégis a Kolozsvár sz. kir. város és a Ganz-gyár között létesítendő szerződésről tárgyal. Erre a bizottságnak felhatalmazása nincsen, mert a közgyűlésen hangsúlyoztatott, hogy a bizottság kikiáltása nem prejudikál egy cég javára sem. Ennélfogva a bizottság oly jogokat vindikál magának, amelyre mandátuma nincsen, amelyre megbízást a törvényhatóságtól soha nem kapott. Ez különben megerősítése ama már korábban hangoztatott álláspontunknak, hogy a kérdésben tulajdonképpen hiányzott a bátorság és az őszinteség azokban, kik ebben a kérdésben domináló szerepet visznek. Hangsúlyozzuk: nekünk semmi kifogásunk a Ganz gyár ellen, de a legteljesebb nyíltságot követeljük ebben a kérdésben minden oldalról.

A szerződés-tervezet elkészítésére kiküldött bizottság munkáját is természetesen a Ganz gyár vállalta magára. A gyár készítette el a szerződés-tervezeteket és megküldötte a bizottság tagjainak kinyomtatva. A sajátot nem érdemeltette a gyár arra, hogy szerződés-tervezetét megküldje, hogy így legalább az nyilvánosságra jusszon és megvitatás tárgyát képezhesse a sajtóban. Pedig erre nagy szükség van. S mi nem ajánlhatjuk eléggé minden egyes tényezőnek, hogy ennek az egész munkának csak akkor lesz praktikus eredménye, ha a becsületes nyíltság és őszinteség lesz a vezérelv az egész vonalon.

A Ganz gyár bérleti szerződés-tervezetének van egy pontja, melyre Apáthy István lelkiismeretes vizsgálódása és kötelességtudása hívta fel a bizottság figyelmét és amelyet már általánosságban is megvitatni óhajtott. Az üzem szerződés 25. §-a ez, mely így hangzik:

Vállalkozónak (Ganz-cég) jogában áll, hogy a szerződést összes jogokkal és kötelezettségekkel, tehát változatlanul az általa alakítandó részvénytársaságra ruházza, aminek megtörténtét azonban a városnak utólagosan bejelenteni tartozik. Másra, mint az előbb említett részvénytársaságra a szerződés csak a város előzetes beleegyezésével ruházható át. A városnak jogában áll, hogy az alakítandó részvénytársaság igazgatóságába egy tagot a törvényes szabályok (1875 XXXVIII. t. c. 163. §-a) kiküldjék. A városnak a jog a részvénytársaság alapszabályaita felveendő.

Mit jelenthet ez a szerződési pont? Azt: hogy a Ganz-gyár — mely természetesen anyagilag a legteljesebb garanciát nyújtja — ha a bérleti szerződés rosszul üt ki, alakít egy részvénytársaságot, — melynek meg alapítója sincs megszabva — és arra átruházza a jogokat és kötelezettségeket. Ez utólag bejelentni a városnak, mely az átruházást akceptálni köteles, de semmi előzetes kikötés nincs arra nézve, hogy az a részvénytársaság: nyújt-e megfelelő anyagi garanciát a hogy az a részvénytársaság képes lesz-e teljesíteni a kötelezettségeket, s ki szavatol érte, ha valóban nem lesz képes teljesíteni a kötelezettségeket?

Ez a § tehát úgy a hogy szövege szerint közölték nagy veszedelmeket rejt magában. Ezt már most okvetlenül kötelességünknek tartottuk konstatálni.

Részletes tudósításunk az értekezlet-ről a következő:

Elnök konstatálja, hogy négy albizot-

ságot küldöttek ki és kéri, hogy azok — ha szükségesnek tartják — általánosságban szóljanak a tárgyról.

Apáthy István dr. azt óhajta megjegyezni, hogy a szerződés-tervezet szerint a Ganz-gyár 25 évre óhajta bérbe venni a villamos művet. De miután ez idő alatt csupán az építési tőke fele fizetettnek ki, azt óhajtaná, ha a Ganz-gyár 50 évre bérrelne a villamos művet, mert ez idő alatt fizetettnek ki az egész építési tőke. Említést tesz még az üzem-szerződés 25. §-áról melyet fentebb ismertettünk és kéri, hogy már most nyilatkozzék a cég megbízottja erre vonatkozólag.

Dr. Horvát Károly: Elvileg nincs az ellen kifogása, hogy a villamos művet 50 évre vegyék bérbe. A részvénytársaság alapításának jogához ragaszkodik.

Ezután a fellelkeztet vitát, hogy az egységarakhoz hozzájárul-e a bizottság, avagy sem?

Dr. Horvát Károlynak ez ellen kifogása nincsen.

Póczy Mihály: Az egyes kivételi munkák részleteit óhajtaná ismerni és ezért azt kívánja, hogy részletes kivételi tervek is terjesztessenek be.

Horvát Károly: Ezt csak a szerződés megkötése után teheti meg.

Póczy Mihály: Neki kötelessége ellenőrzést gyakorolni. De ha nincs meghatározva a cég kötelezettsége, akkor nem követhetnek semmit. A részleteket tehát okvetlenül a szerződés megkötése előtt kívánja megállapítani. Mert mi történik, ha a cég nem kellőképpen teljesíti a munka kivételét?

Dr. Horvát Károly: Ott a műszaki bíróság.

Póczy Mihály: Ezt akarja elkerülni. Ne legyen szükség semmiféle bíróságra. Az ilyen kérdéseket a szerződés megkötése után tisztázni nem lehet, azt a megkötés előtt kell teljesíteni.

Horvát Károly: A szerződés megkötése előtt nem teheti.

Póczy Mihály: Ismételtlen fenntartja, hogy ha nem a szerződés megkötése előtt állapítják meg a részleteket, akkor csak perkedések lesznek, ezt pedig el óhajta kerülni.

Szvacsina Géza: Óhajtaná, hogy azért a cég adjon legalább felvilágosításokat a részletekről.

Somodi István: Ajánlja, hogy az egységarakra vonatkozólag küldjenek ki egy szűkebbkörű bizottságot, mely szakértőkkel áll és addig függesszék fel a teljes üléseket.

Finály Lajos: Színtén ajánlja azt. Erre elhatározatot, hogy az építési és elektrotechnikai albizottságokat kiküldik Pfeiffer Péter elnöke mellett és ott az egységarakat állapítják meg. Ez a szűkebb bizottság már ma reggel 9 órakor ülést tart, míg a teljes ülést ma délutáni 5 órakor folytatják.

Kifejezést adunk ama véleményünknek, hogy a város érdekében Póczy Mihály felfogását az egész vonalon érvényesíteni kell. Minden kikötés a szerződésbe foglalandó és semmit sem szabad a szerződés megkötése utánra hagyni. Két üzleti fél áll egymással szemben: tehát az kötelező csupán mindegyik félre, a mi szerződésben van.

Ausztria zsoldjában.

— Budapesti munkatársunktól. —

A delegációt el fogják halasztani őszre. Ez a jelszó járja most a politikai színpadok mögött. Mi az oka ennek a tervnek? Könnyen ki lehet találni, aki csak némi pillantásokat tud vetni a politika műhelyeibe. Az osztrák Reichsrath munkakép-telen. Hiába hozna határozatokat a delegáció, ha Ausztriában a törvényhozó testületnek keze-lába megbénult. Nem tudnak mire menni a tisztelt honatýk, akik egymást és a kormányt megérténi nem tudják, de nem is akarják. Ezért hát — legalább egyelőre — várniuk kell. Várni, várni, amíg a veszekedő felek meg nem puhulnak, vagy amíg Magyarországot meg nem dolgozzák úgy, hogy lehet valamit Magyarországgal is csinálni.

Amit pedig Magyarországgal csinálni akarnak, azt már mindenki sejti. A 14. ik paragrafust akarják a magyar alkotmányra is ruházni. Az az áldott, jó 14-ik paragrafus! Mennyi hasznát vette már ennek az osztrák kormány! Valahányszor nem funkcionált az osztrák parlamentárismus, mindig etörántották a 14-ik paragrafust s Ausztria inbolygó, a hullámokon ide-oda táncoló hajóját kivezeték vele egy ideiglenes kikötőbe. Miért nem lehetne Magyarországot is guzsba kötni vele? Elvégre is az idő sürget. Az osztrák kormány türelmetlen. A magyarok most szépen megjuhászkodtak. Megszavazták mindent; mintegy varázslásra kezes bárányok lettek, ami nem zárja ki, hogy őket ezért rebelleseknek kell tekinteni és azért a felség mindig szívesebben tartózkodik Bécsben, mint Budapestben, ahová csak elvitére jó vendég gyanánt, hogy egy-két nyájás szót intézzen hozzájuk is, hogy ne morogjanak már olyan nagyon.

Kezes bárányok lettek a magyarok, de még sem eléggé kezes bárányok. Mert ott még sem tartunk, hogy a kiegyezést — ezt az Achilles sarkát a dualizmusnak — a 14. paragrafus alapján megszavaznók, már tudnillik úgy, hogy Ausztriában a paragrafus-sal intéznék el a kiegyezés kérdését, a magyar parlament pedig megszavazná a kiegyezés egész komplexumát.

Csak most tűnt be a parlamenti béke Magyarországon. Ha most tartanák meg a delegációt, akkor esetleg most kellene megnyerni és hajlandóak tenni a magyarokat a 14. § iránt, a mi azt jelentené, hogy örökre Ausztria zsoldjába kerülünk és az iga alól többé soha fel nem szabadulnánk. Ezzel azután szépen meg lehetne fojtani a ma-

gyaroknak az önálló vámtérletre vonatkozó törekvéseit is, az álmokkal és reményekkel együtt, a melyek ebben a törekvésben egyesülnek. Egy csapással meglehetne oldani az egész kérdést úgy, hogy a mi verítékünk és zsirunk örök időkre piacra kerülne-és lakmározhatnánk az osztrák szomszédok kényük-kedvük szerint a mi javainkban, munkánk-eredményében.

Most még egy kicsit korán van — így gondolkoznak odaát Ausztriában — hogy ezzel a propozícióval előálljunk. Ki tudja, talán a harci tűz, a mely a magyarokat hevitette még rövid idő előtt, lappang még hamu alatt. Kár volna már most új lángra gyulasztani ezt a tüzet. Ki tudja, lehet-e akkor lokalizálni?

Az osztrák kormány tehát egy időre tovább jár el a szűk csizmában, de türelme intli önmagát. Ki tudja, őszig mit történik. Őszszel talán valami kis államcsíny felől is meg lehet csinálni a »rebellis« magyarok ellen és ezért kellett a delegációt őszre halasztani.

Egyet azonban már most meg akarnak érteni a magyarok: hogy egyszer s mindenkorra mondjon le az önálló vámtérletről. Akár 14. ik paragrafus nélkül, akár azzal, de a magyaroknak Ausztria zsoldjában kell maradni. A magyar kormányának pedig a bécsi kéz egyre integet (sőt öklét fenyegetően össze is szorítja), hogy ezt értesse ám meg a magyarokkal, különben a gyékényt kibuzza a lába alól.

Azonban mi bizunk mégis a magyar-ság ellentálló erejében. Talán ezt a roppant veszedelmet mégis kikerülhetjük, ha nem akarunk testestül-lelkestül Ausztria körmeibe jutni.

A kicserélt holttest.

Letartóztatott budapesti nevelő.

— Express tudósítás. —

Budapest, április 7.

A Majláth grófok egyik szíriai birtokán, Moszlatinán volt alkalmazva Skert József főerdész. Ezernyelcsányolcvanháromban élvált az első feleségétől, a kivel való házasságából tizenegy gyermeke maradt. Ugyanabban az időben vándorolt be a faluba egy Magnai nevű olasz földműves, a kinek Ottilie nevű szép leányába a főerdész bele-szeretett és cselszörszökből feleségül vette. Hat hónappal később leánygyermekük született, de Skert — bár nyíltan nem merle állítani — titokban többször tagadta, hogy a gyermek az övé volna.

Skertnél az ura vagyonát a saját gyermeke részére akarta megszerezni és így kezelt annak gyermekeit eltérni láb alól. — Mindenekelőtt a földész legnagyobbik Anna nevű leányát turta ki a házából és kényszerítte, hogy legyen a felesége egy Schier Károly nevű kalandornak, a ki mindjárt esküvő után gazdag udvarlókat akart az asszonyra tukmálni. A fiatal asszony azonban oly felháborodással utasította el a gyalázatos ajánlatot, hogy Schier nem is mert vele többé előállni, hanem családok után megszökött a hitelezői elől. A felesége vissza akart térni a szülei házába, de az anyja kiutasította s az apja vagyonát sem adta ki neki.

1900. október havában Schier Anna még teljesen egészségesnek látta az apját, a kit megkért, hogy rendezze gyermekeinek anyagi viszonyait. A rendezés azonban késett s egyszerre csak azt a hirt kapta Schierné, hogy az apja meghalt s hogy valószínűleg megmérgezték. Ugyanazok az emberek, a kik vele ezt a gyanút közölték, tudatták azt is, hogy az anyjának Mária nevű leányát megkérte egy Vuchse Lajos nevű postahivatalnok és akkor hater korona hozományt ígérték neki. Később Vuchse fotográfus lett s így nagymennyiségű mérget tartogatott a lakásán, Skertnél állítólag innen lopta volna azt az arzénikumot, a melyvel a férjét megmérgezte. Hogy a gyilkosságnak a nyomára ne jöhessenek: titokban gyorsan eltemettette a halottat.

Három nappal a temetés után tartották meg Skert Mária és Vuchse lakodalmát s akkor hirtelen eltűnt a főerdész körül-belül ötvenezer koronnyi hagyatéka is.

Schier Anna rögtön megírta az eszéki ügyészségnek a feljelentést s kérte, hogy rendeljék el a hagyatéka zárát. Lencke járásbíró azonban kijelentette, hogy Skertnél leánya valóban a főerdész gyermeke s mint ilyen jóga van az örökséghez. Skert gyermekeit azzal fenyegette a járásbíró, hogy ha az ügyet bolygatják, akkor még a börtönbe is kerülhetnek. A többiek valóban el is hallgattak, csak Schierné panaszkodott tovább is. Kérte a holttest exhumálását, de ezt a horvát hivatalos közegek — bár a horvát miniszternél és a bálnál is többször volt ebben az ügyben kihallgatás — csak nyolc hónappal később hajtották végre.

Mikor a koporsót felnyitották, Schierné azzal állt elő, hogy a benne levő holttest nem az édes apjáé. A felásott sírból kivett tetem — bár már nyolc hónapja kellett eltemetve lennie — még teljesen ép volt. A feje alá rakott gyaluforgács pedig egészen friss, nedves. Dr. Kohn járásorvos azonban a főerdész tetemének vallotta a holttestet. Két parasztot is hívtak, hogy azok állapítsák meg a személyazonosságot, de azok elfutottak, mikor a bíró azt kérdezte tőlük, hogy Skert József-e a koporsóban levő holttest, vagy nem. A bizottság azután megállapította, hogy a Skert személyazonosságát.

A horvát hatóságok ezerkilencszázegyben magas örökségi adót vetettek ki a főerdész gyermekeire, bár azok az örökségből egy krajcár sem láttak. Schierné ezután minden törvényes lépést megtett, de a horvát hatóságok nem hederítették rá. Az ügyet a legutóbbi három év alatt hosszasan és bőven megírta öt budapesti és két bécsi

lap s cikkeiben hevesen megtámadta a horvát kormányt, amely nem védekezett a vádak ellen s sajtóért sem indított.

Ellenben ma a félévtálas könyvoma-tos tudósító a következő eszéki sürgönyt közli:

A budapesti ügyészség felszólítására Schier Anna nevelőnőt letartóztatták és átadták a helyi büntetőbírósnak. A letartóztatott, ki férjétől elváltan él, a horvát bíróságok ellen a budapesti sajtó útján azt a vádat emelte, hogy részrehajlóan járt el. Vádjaiban azt hangoztatta, hogy atyját Skert József doljni-miholjái uradalmi erdész Vuchse zágrábi postahivatalnok, valamint doljni-miholjái Magnoni Ottilie és Mária megmérgezték és megfosztották 60,000 k. készpénztől. Bíróságilag »megállapították, hogy Skert vagyonátalann, természetesen halállal mult ki. Leánya, atyja exhumálása után is a mellett maradt, hogy megmérgezték és azt állította, hogy a hullát a bíró, a pap és az orvos beleegyezésével kicserélték. Mindezek az állítások alaptalanok voltak. Schier Annát rágalmazás miatt helyezték vád alá.

Ezzel szemben a mi tudósítónk a következőket jelenti:

Schier Anna letartóztatását nem a budapesti ügyészség kérte, sőt annak egyik főtisztviselője maga járt az igazságügyminiszternél, hogy a letartóztatást megakadályozza. Az eszéki ügyészség kérelmére tartóztatták le a szerencsétlen asszonyt Budapest-sen innen toloncolják Eszékre. Azzal vádolták, hogy névtelen leveleket írogatott a horvát kormánynak s azzal gyanúsította, hogy az esetet leplezni akarja. Ennek a vádnak az alapján tartóztatták le állítólag Schier Annát, habár rendes körülmények között ezért csak rágalmazási pert akaszt-hattak volna nyakába.

Katona-affer Budapesten.

Kadét és kereskedő.

— Express tudósítás. —

Budapest, április 7.

A hengecs még nem bátorság, tartják a régi lovagok szabályai, de ott, ahol a bátorság fíogtatását célozza, egyenesen kész nevelést. Az eset azonban, melyet elmondani akarunk, alighanem szomorúan fog végződni arra, aki a bátort hengecs viselkedésében igyekszik kimutatni.

A budapesti Kossuth Lajos-utcában husvét szombatján történt, hogy egy feltűnő viselkedésben szentvédő kadétörmester, aki az ott sétáló hölgyek előtt akarta fennhatóságát produkálni, megszólított egy barátjával nyugodtan sétáló szekerészönkéntes káplárt, hogy miért nem tisztelgett neki.

— Tiszteletem, — felelte az önkéntes. — Vallja be, hogy nem tisztelgett — válaszolta a dühtől remegve a kadétörmester ur. És mivel mást nem tehetett, háromszor hagyta az önkéntest — a sétáló publikum között — maga előtt eldefelírozni.

Csak hogy ez így látszik nem elégítette ki a kadétörmester ur felfingerelt kedélyállapotát és az önkéntest folyton kísérvé, a Dorottya-utcában újra megállította és ismét az előbbi kérdésével ostromolta.

— Vallja be, hogy nem szalutált!

Erre már az önkéntes barátja is közbelépett és kijelentette, hogy barátja igenis szalutált, de úgy látszik a kadétörmester ur egy kissé rövidlátó, mert a tisztelgést nem vette észre.

A kadétörmester ur azonban ezzel sem elégedett meg, hanem a cigarettá füstöt az önkéntes arcába fojta, büszkén bökdöste a csillagait és az önkéntest ismételtlen az előbbi kérdésével faggattá.

— Vallja be, hogy nem szalutált!

Természetesen a nagy embertömeg kíváncsian leste a szalutálási dühben szenvedő kadétörmester ur további szereplését, csak hogy egy előkelő Dorottya-utcai könyvkereskedő — a kinek az üzlete előtt folyt le az épületes jelenet — nem tudta tovább tartóztatni magát és az utána rohant:

— Mégis csak alávalóság Magyarországon neméltü beszélni.

A kadét örmester erre a fülét sem billentette, mintha nem is neki zólna a »barátságos« megszólítás.

A kereskedőnek megismételt kijelentése után azonban a kadét-örmester is jó-nek látta megkérdézni — persze neméltü — a kereskedőtől:

— Nekem szól e?

— Velem magyarul beszéljen, nem tudok neméltü, volt a hazafias válasz.

A kadét-örmester ur gondolkodott egy percig és — gyors léptekkel eltávozott.

A kereskedő két-három napig várt, de a kadét-örmester ur nem mutatkozott. Erre feljelentette a katonai hatóságnál, mert ő megsértette a kadét-örmestert és az nem reagált rá.

Az önkéntes is feljelentette, mert hazugságra akarta kényszeríteni, a mikor követelte, vallja be, hogy nem szalutált.

Úgy látszik az ügynek még érdekes folytatása lesz. A kadét-örmester ur meg is érdemli, mert még a katonatisztek sem követelik, hogy a korzóvonalokon tiszteljenek nekik az alantasabb rangban levők.

„UJSÁG“

Kolozsvár, április 8.

A parlamenti béke jegyében, nyugodt munkássághoz fogott a nemzeti képviselői testülete. A körlehetetlen, elszánt harc ideje lejárt, hogy felváltva azt a hasznos, békés munkásság. A nagy nemzeti harcokból mi is kivettük a részünket. Ott állottunk a csatában és elszántan hangostattuk a nemzet követeléseit.

S most, hogy a szenvedélyek nyomán fadad eredmények gyümölcsötözéséről van szó: mi továbbra is munkába fogunk, hogy a nagy nemzeti küzdelem eredményei haszonhajtók legyenek a nemzetre.

Ehhez kérjük a nagyközönség támogatását: mert az adhatja csak meg nekünk az erőt a további küzdelemhez. Mert ha béke van is fenn a parlamentben a magyar sorsa mindíg és örökké a küzdelem. Mi pedig az elől ki nem térünk, sőt részt kérünk abból is.

De nemcsak az országos térdéseket, hanem Erdély speciális érdekeiért is küzdünk. Elap hasábján támogatást nyer minden igaz ügy és szigorú bírálatot minden: mi a köz érdeke ellen van.

Az új negyedév közeledtével kérjük olvasóink segítségét és támogatását.

Mi ezzel szemben továbbra is erős nemzeti érzéssel, igaz hazafissággal és becsületes-séggel szolgáljuk a haza érdekeit.

Hazafias tisztelettel:

„Az Ujság“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre..... 12 kor.
Negyedévre..... 6 kor.
Egy hóra..... 2 kor.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, április 8.

„A regimentet áthelyezték...“

Kolozsvár, ápr. 8.

Egy utolsó ládát könnyes baka tol. — Mehet! — s a vonat tovább zakatol. Kéződ lobog. S a zordon harcok! Könnyeznek egy kis utazás miatt. Kinn a perrenon tolong a tömeg! Sójáto asszony, nagylány, kis gyerek! S lsten tudja mért sírnak egyesek, Hogy elmentek az ötvenegyesek...?

Az ezred elment. Jön helyébe más. Eppen oly kardos, fényes, katonás. Ők is megnéznek minden fess leányt, Ők is németül mondják: „Kiszihand“. Az ő szemükbe nézni is szabad, Szereljük mi a zöld aufslagjukat! S ránk nézni Ők is lesznek kegyesek, Mint hajdan a jó ötvenegyesek!

Egy pár szakácsné ontja könnyeit, Hozzá a kisasszonya is segít... De csak néhány nap, s káplár, hadnagy úr, A feledésnek tengerébe fül... „Le roi mort... Vive le roi!“ Igaz! Megérkezett sok szívre a vigasz, Szívben és utcan csupa új hősök, — Megérkeztek a hatvankettősök!

Fodor Erzsike.

Elvonult a regiment.

Kolozsvár, április 8.

A közös ármádiának 51-es számmal jelölt regimentje tegnap délután hat órakor elvonult Kolozsvárról. Az elvonulás híre már napok óta lázas izgatottságban tartotta sok kicsi tizenhat esztendő leány szívét és ugyancsak nem egy kicsi, de sok kicsi: száz kicsi kis tizenhat esztendő leány haladt a regement után... a regement után. Az elvonulás ideje fél hat órára volt jelezve, de már négy órakor megtöltötte a tágas Hunyady teret az érdeklődők sokasága.

A bucsuzkodási ünnepély a kaszárnya udvarán folyt le a nyilvánosság kizárásával. Mig benn a kaszárnya udvaron az előírasszerű katonai ceremonia megtörtént, az alatt kinn a Hunyady téren ugyancsak sok dolgot adott rendezőinknek, egy akkora szabad tőrség kicsonálása, a hol a regement elvonulbassék. Mindenki a kapu felé igyekezett és bizony nagy vala a tolongás. Kézzel hat óra előtt dobok pergeése, trombiták harsogása jelezte, hogy vége a ceremóniának, s hogy a regement melyet áthelyeztek, most csakugyan elvonul. Az öreg kaszárnya kapui ünnepélyesen nyíltak meg és megkezdődött az elvonulás. Elöl a tábornok lovagolt. Ő nem megy el, ő csak kivezette az ezredet.

— Inkább ő menne, gondolja sok tizenhat esztendő kis leány és maradna a regement, mert a regementért szörnyh kár. De nem marad. Megy, vonul a regement és holnap már Bécsben bámszékodnak a bakák s ott fészengnek a snájdig önkéntesek és hadnagyok. Itt pedig jó ideig tr marad sok-sok szívben, jó ideig hiányozni fognak az eddigi képparulis déleleg legények és későre szokjuk meg azokat a másokat, kiknek zöld a bajtókájuk s a kik épen most vannak utban, kiklöl ép a tegnap bucsuzott el Bécsben a hadtestparancsnok.

De végre is meg kell nyugodnunk a változhatlanban. És bizonyára meg is nyugodunk. Azokból a tizenhat esztendő kis szivekből pedig hamar ki fognak röp-penni az eltávozott képek és ép oly gyorsan és diadalmasan vonulnak be oda a zöld hajtókás legények, önkéntesek és hadnagyok. (k.)

— Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedjenek, hogy a lap hűdéss főnnakadást ne szenvedjen.

— (Széchenyi-ünnepély.) A kolozsvári kereskedők és kereskedő ifjak társulata mint minden évben megcsinálta, holnap, április 9-én szombat este fél 9 órakor a New-York emeleti kistermben felolvasó ünnepélyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget hazafiás tisztelettel meghívja az elnökség. A belépés díjmentes. Az ünnepély után bálrész is lesz.

— (Az Emke évi közgyűlése.) Mint értesülünk az Emke ez évi rendes közgyűlését nem Kézdivásárhelyen tartja, hanem Kolozsváron, május 26-án. Jövő évben azonban minden bizonnyal Kézdivásárhelyen lesz az Emke gyűlése. A kézdivásárhelyiek vendégszeretetét különben azért nem vette jelenleg igénybe az Emke, mivel jövő évben Háromszékmezőjében több szökevény-leleplezési ünnepély lesz s ha ekkor tartják Kézdivásárhelyen a nagygyűlést, úgy azt a szökevény-leleplezésekkel egyesíthetik.

— (Epizódok a tegnapi elvonulásnál.) A tegnapi katonai elvonulásnak, mint minden esemény számba menő dolognak, meg voltak a maga epizódjai is. Nem valami vig epizódok, legalább is azok, kik aktív vagy passzív részt vettek a dologban, nem igen nevettek. No de azért mi nevetünk rajtuk, ha jól esik nekünk és Önök is tizenhat éves kisleányok, töröljék le a könyvet szép szemükről és nevéssenek, ne keseregjenek tovább. Jönnek már a hatvan kettősök, itt is lesznek melőbb és mit szólnának hozzá, ha kísért szemekkel pillantanák meg Önöket. A regementet ugyan áthelyezték, a regementért ugyan tényleg szörnyű kár, — igaz, de hát gombház, ha leszakad lesz más, lám, máris akadt.

Nóde lássuk az epizódokat. A regement már künn volt a pályaudvaron, hol a kocsiakat, melyek 6 óra vagy 24 ember számára készültek már előállították. A buszokodás is megkezdődött. Es buszozott mindenki a maga módja szerint. A hadnagy kiszithatdallal, a közlegények cuppanós csókokkal az immár néhai kedvesétől. Minden bakának ott volt a szeretője. A tegnapi napra minden házi asszonynak kimenőt kellett adnia családének s ha nem adott volna, ugys kimentek volna. Krisán Anna cseledéjére is kiment az állomáshoz, hogy elbuszozzék a babájától. A nagy sokaságban is hamar megkap a szeme a dalás legényt és rohant is feléje, de mire odaért, már más, egy előtte ismeretlen női személy csüngött kedvese nyakában. Nosza nagy haragra lobbant erre. Megcsipette a galérját a baka nyakába csüngő nőnek, Hudabecz Máriának és annál fogva igyekezett elvonulni és így helyet csinálni magának.

Krisán Anna erős leány, erősebb mint a Hudabecz Mária gallérja, de erősebb Hudabecz Máriánál is és így megesegett szegény Hudabecz Márián, hogy elverték szeretőjét mellől, ki pedig hej hány éjszakán futott szoknyája után.

Hudabecz Mária tehát kapitulált és Krisán Anna hozzáfoghatott a buszokodáshoz. De még közepén sem tarthatott, midőn ismét feltűnt a Mária alakja. Anna egyszerre kibontakozott a baka öléből karjaiból és erejének tudatában bátran szembe nézett vetélytársával. Veszére tette ezt, mert Mária telefojtta a szemét erős, csipős paprikával. Annának nagyon megcsipette a szemét a paprika, jajgatott is mikor mosták a mentők, de Mária is jó érzéssel, a kielégített bosszu érzésével vult el a harctérről, még pedig olyan gyorsan, hogy híres rendőreink nem voltak képesek elcsipni.

A másik epizód akkor történt, midőn a legénység egyrésze irár be volt rakta-rozva. Egy Lázár Tódor nevű szolgaleány a hőse, ki miután egy kis pálinkamérésben, ott a vasuti állomás közelében alaposan bepálinkázott, odaállott a tisztek elé és kérte, hogy őt is vigyék el B'csbe, mert ő is katona.

Miután a tisztek nem voltak hajlandók magukkal vinni, elkeseredésében kést rántott elő, hogy megölje magát. Ezt azonban nem engedték meg neki.

— Ha nem engedik, hogy megöljem magam, akkor mást ölök meg, kiáltotta és kését egy mellette álló emberbe akarta szúrni. Az ember azonban idejekorán félreugrott. Lázár Tódort pedig bezárították a rendőrségre.

— (Ev. ref. kötőke.) Török Sándorné, ev. r. nőegyleti alelnök holnap, e hó 9-én, (szombat), az „Összhang” helyiségében (Ferenc József ut. 63.) hangverseny-el egybekötött kötőket rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

— (Rendőri hírek.) Meglopták. Wirthmann Mária az Orient szálló szoba-asszonya szobájának aulakából nézte a tegnapi délután a regement elvonulását. Míg a katonák nézésével volt elfoglalva, azaltal valaki behatolt szobájába és kofferét, mely mintegy 200 korona értékű ruhanemével volt megtöltve, ellopta. A szobaasszony a rendőrségen jelentést tett a tolvajlásról. — Öngyilkosság. Gyulai Vilma 18 éves cseléd Munkás-utca 58. szám alatt ecetsával a tegnapi este megmérgezte magát. Mire a mentők megérkeztek, már halott volt. Tettenéke oka ismeretlen. Megostromolt lakás. Konti Róza napszámosnő Kovács-utca 6. szám alatti lakását tegnapi este Bozodi Lajos, Varga Péter és Bufa János heves ostrom alá vették. Sokáig követték a lakást és csak akkor szaladtak el, midőn a rendőrséget megpillantották az utca sarkán.

— (Katonai létszám szaporítás a székegyföldön.) Nem igaz, hogy a katonaságnak békében semmi haszna nincsen. Van, igen is van, még pedig apró pénzre felváltható haszna. Pénzt visz oda, ahol állomások, emeli annak a városnak forgalmát élénkíti kereskedelmét. Azért nagyon fontos, különösen vidéki városokra nézve, hogy mennél több katona állomások falai között. Nekünk Erdélyieknek ebben a tekintetben is lehet panaszunk. Azt éppen nem

mondhatjuk, hogy nincsen elég katona Erdélyben, de az ellen jogosan emelhetjük fel szavunkat, hogy ezeknek nagy részével a nemzetiségi városokat (Brassó, Nagy-Szeben stb.) tömjük meg. Például Brassó városában egyedül van annyi katona, mint a székegyföldi négy vármegyében. A székegyföldi városok régóta sürgetik ennek az aránytalanságnak megszüntetését. Ennek tulajdonítható, hogy a hadügyi kormány végre megmozdult és ugylátszik, hogy tenni is akar valamit. Legalább erre enged következtetni az a leirat, melyet Kézdivásárhely városához intézett. E leiratban, — melyet már tárgyalta is a képviselőtestület, — arra kéri a miniszter a várost, hogy építsen egy nagy laktanyát, melyben az eddigig több katonát lehessen elhelyezni. A város bár ezáltal több százezer koronás adóssággal terheli meg magát, mégis eleget tesz a miniszter kívánásának s csupán azt kéri ki, hogy míg az adósság megfizetve nem lesz, addig ne vezényelje el a miniszter Vásárhelyről a katonasígot.

— (Rendőri hírek.) — Tolvaj jó barát.) Szabó János munkás, miáltal Pap Vaszilie munkástársával egy Hunyadi-terti pálinkás boltban beszélgetett, ellopta ennek pénzét. A károsult jelentést tett a rendőrségnél. — Verekedő cigányok. Csütörtökön virradatok a Vajda-utcaiban nagy verekedést rögtönöztek egy tizedrangú banda tagjai. A harcias és ittas muzsikuskokat bekísérték a rendőrségre és az eljárást megindították ellenük.

— (Táncestély műsorral Radnóthon.) Rég nem görült be annyi négyfogatú hintó a radnóti nagy vendéglő udvarára, mint most husvét másodnapján este. Az alkalom, mely megmozgatta az összehozta a vármegyei urakat és uricsaládok, egy régen megtervezett bál volt, melyet rendkívüli leleménységgel összeállított műsor vezettet be. Ugy a bál, mint a hangverseny párdalutól álló sikere kizárólag Deák Ignác né unió érdeme, kibeen annyi összehozó tehetség, invenció és kedvesség rejlik, hogy eldírálhatna vele egy egész vármegyét. Három szép leány, az övével, gazdagította a műsort, azonkívül, hogy rendezte, összeállította az előképeket, melyek rendkívüli finom izlésre és kiváló szakavatottságra vallottak. Első pontja volt a műsornak a két Deák leány zongorajátéka, mit őszinte taps honorált. Második pontnál Kiss Menyhért, a jeles fiatal poéta olvasta fel több sikerült versét. Nagyon tetszett a Jákob álma előkép. A származás anyakalk pompás galériájából kiragoytak Bedőházy Katinka, Deák Ilus és Deák Mariska és Erzsike, kik egymással kétek versenyre szepsegben és viruló bájban. Petőfi a Hortobágy című melódrámát hárman mutatták be: Bedőházy Margit, (nagyon szépen szavalta el a szöveget), Maszalts Ferenc és Örenden Sándor. Népdalokat énekel Maetz Irén kitűnő kísérete mellett Veress Pál. Háromszor kellett felvonatni a függőnyt s mégis alig tudott betelni vele a szem: a tavasz bevonulásával, hol a tavasz káprázatos szépségét, csillogását mind, mind csupa fiatal leány tükröztette vissza. Rószler Ella, a tavasz rózsás arcu tündére, kinek virágos fogatát rózsaszín selyem szalagon vonták Zöldi Miklósné és Deák Ilus. Nagyon mulatságos zenemónologot adott elő Örenden Sándor. Sok taps volt a jutalma. Berött egy nehéz koncertdarabját interpretálta fényes bravurral Maszalts Ferenc. A bálnak tiszta jövedelme mintegy kétszáz forint.

— (Megkerült tolvaj.) Még az elmúlt év júliusában R. A. 51-ik ezredbeli főhadnagytól ismeretlen tettes 900 koronát lopott el, mely a kincstár tulajdona volt. A főhadnagy a lopásról jelentést tett a rendőrségnél és a hadbírósnál s annak a gyanúnak adott kifejezést, hogy a tettes valószínűleg Plotzka és László zsidói illetőségű közlegény, ki a főhadnagynak tiszti szolgája volt. Plotzka tagadott s még a több hónapig tartó vizsgálati fogságban sem lehetett vallomásra bírni. Plotzka időközben kiöltötte szolgálati idejét s Kolozsvárról Zsibóra ment, a főhadnagy pedig a sajátjából volt kénytelen megtéríteni a kincstárnak a 900 koronát. A közeli napokban érdekes fordulat történt ebben a lopási históriában. Ugyanis a közlegény kedvesének gazdaja bejelentette a rendőrségnél, hogy a nála szolgáló Oltyán Anica elárulta neki, hogy Plotzka, ki kedvese volt, a főhadnagynál történt lopás idejében nagyobb összeget adott át megörösz végett s ezt a fogságból való kiszabadulásakor tőle elkérte és elvitte. A zsidói csendőrség a kolozsvári rendőrség megkeresésére kihallgatta Plotzka Lászlót, ki a bizonyítékok sulya alatt megtörve, beismerő vallomást tett s elárulta, hogy a lopott pénzből 529 kor. a zsidói takarékpénztárnál van elhelyezve, a hiányzó összeget pedig kedvesével, Oltyán Anicával elköltötte Kolozsvárra. A kolozsvári rendőrség most már Oltyán Anica, mint bűnrészes ellen is megindította az eljárást és a zsidói takarékpénztárnál levő összeget büntügyi zárlat alá vette.

— (Összeeggett beteg.) Vura István 16 éves hűlye fiú, szülei gondatlansága következtében a napokban Fenesen összeeggett és meg is halt. A szerencsétlen fiút egy kamarába zárva hagyták otthon szülei, kik hazulról eltávozva a hűvös időjárás miatt tüzet gyújtottak a kamarában levő tüzhelyen. Mikor hazaérkeztek óriási füst töltö ki a házból s a kamarában szénné égve találták a fiút, kinek ruhája a tüztől valószínűleg szikrát fogott s a boldogiatlan nem tudván magán segíteni, a tűz áldozata lett.

— (A ki ötkoronásokat gyárt.) Szigeti János pénzhamisításért már több ízben volt büntetve s legutóbb is hamis forintok készítéséért tilt a szamosújvári fegyházban. Mihelyt azonban kiszabadult innen, újra hozzálátott régi mesterségéhez, de most már nem a forint-sokkal, hanem az ötkoronásokkal próbált szerencsét s sikerült is csaknem egész Erdélyt gyártymá-

nyaival elárasztania. A pénzhamisításra kivül azzal is foglalkozott, hogy ő szállította más pénzhamisítóknak a szükséges gépeket és szerszámokat. A bíróság országos körözését rendelte el, azonban sokáig sikerült elkerülnie az igazságszolgáltatás kezét, míg végre szerdán a bálói csendőrség elfogta őt. Megmozgatása alkalmával huszonnyolc darab hamis öt koronást találtak zsebében, melyeknek eredetéről nem tud beszámolni. Szigeti tagadja a terhére rótt cselekményt. A csendőrség bekísérte a tettest Kolozsvárra, hol az ügyészségnek adta át. Az ügyészség vizsgálati fogságba helyezte a notórius pénzhamisítót.

— (A verekedés vége.) Roba Petre és Roba Juon pálinkázás közben összeszokáltak s a civakodás vége az lett, hogy Petre Juont annyira összeverte, hogy egy hónapig nyomta sebeiével az ágyat. A kolozsvári kir. törvényszék büntető tanácsa Bodor László kir. ítélőtáblai bíró elnökele alatt tegnapi ülésén elítélte Roba Juon felett s az enyhítő körülmények figyelembe vételével egy havi fogságra ítélte őt.

— (Rablógyilkossági kísérlet.) Liszka Lajos facér kőműves segéd a téli munkaszüneti következtében kiürült pénztárcáját vakmerő módon akarta megtölteni. Szeizán reggel megfigyelte a vidékről Kolozsvárra jövő paraszt embereket s ezek közül terve végrehajtására Rusz Ilia kajántói földmivist választotta ki, kit a délutáni folyamán mindenható elkísért s kitől sikerült megtudnia, hogy mennyi pénz van nála. Miután Liszka tiszta bál jött avval, hogy Rusznál tekintélyesebb pénzösszeg van, kiment a Kajántó felé vezető útra s ott ráesett áldozatára. Rusz bevasárolván, délután 5 és 6 óra között haza indult, de midőn a vasuti hid előtti térségre ért: elébe ugrott Liszka s pénztét követelte. Minthogy ezt szép szerével nem kaphatta meg, Rusza vetette magát s a kifejleődött dulakodásban sikerült őt a földre terpernie. Ezután élesre fent kését torkának szegezve, kirabolta áldozatát, ki erősen védekezett megtámadójával szemben. A rabló ekkor a késsel is operálni kezdett s Ruszt nyakán és fültővön megsebesítette. A kirabolt paraszt ember most kétségbeesetten segélyért kiáltott, mit a közelben levők meghallván, a tett színhelye felé közeledtek. Ezt észrevette Liszka és futni kezdett. Sikerült is a Szamos folyon keresztül gázolva elmene-külnie. Eközben többen a sebesültet érkezték, őt az első segélyben részesítették s a kolozsvári rendőrséghez is elkísérték, mely a kirabolt ember panaszát jegyzőkönyvre véve a nyomozást azonnal megindította s a tettes elfogatása iránt a szükséges intézkedéseket megtette. Sikerült is még az éj folyamán elfogni Liszkát, ki egy Széchenyi-terti kocsmában a kirabolt pénzzel nagy dáriódt csapott. Kihallgatása rendjén a terhelő tanuvallomások és bűnjelések ellenére tagadta a rablást, de valószínű, hogy további kihallgatása során mégis csak megtörik a konok bűnös s beismeri majd tettét.

IRODALOM.

(:) Pataj Sándor verskötete. Pataj Sándor, kinek eddig megjelent versköteteit („Egy kritikus dalai” 1892 „Versek” 1900.) a közönség és a sajtó osztatlan elismeréssel fogadta, újabb verskötetét ad ki a jövő hónapban „Nyár” címen. E verskötetre az előfizetések (1 kötetű példány 1 frt) a szerzőhöz Zomborba küldendők. Az érdekes kötetből alábbi verset hozzuk muatól:

Secessziósan.

A Multatuli könyve jobbról
A Nietzsche képe balfelől,
És ami csak a legmodernebb,
Először is hozzád kerül.

A lelked fönn a Tizezerben,
Csupán secessziózt keres,
Az csak lovag, avagy — lovár lesz,
Ki a kezrede érdemes.

Míg a család majd megtalálja
A pénzédert az ideált,
Ki a lovag s lovár lovának
A legtöbb zabot liferált.

Fennkölt szívcd hogy nem tekint
Valódi esküvőnek ezt, —
Nem öltösz majd fehér brocátot,
Hanem csak majd úti dresszt.

A bánatod Itáliában
Sem oszlik el a nászutan,
Ki megy Itáliába mármá?
A journey ex vieux fagon.

A „megnemértelt” szerepében
Igy mind a sirig szenvedsz.
S jobbról a Multatuli könyve,
S balról a Nietzsche képe lesz.

SZÍNHÁZ.

* Szentgyörgyi István ügye. A mi kiváló és valóban érdemes művésznünknek, Szentgyörgyi Istvánnak ügye egyre kísért, sajtóban és közvéleményben egyaránt. A színházhoz közel álló forrásból, tegnapi cikkünk visszhangjaként egy értesülünk, hogy Szentgyörgyi István mégis csak megkötötte a szerződést színházunk vállalkozó igazgatójával s legfeljebb némi formások hiányának. Már most az

ismélt cáfolat és az ismételt megerősítés híreit várva, Janovits Jenőnek, a szegedi színház jeles igazgatójának egy levele tartalmát publikáljuk, melyet a színházgató Szentgyörgyi Istvánhoz intézett, tudomására jutván, hogy a kitűnő színész szerződése körül milyen szürke harc folyik. Janovits Jenő kijelenti levelében, hogy boldognak és szerencsésnek érezné magát, ha Szentgyörgyi István elfogadná a polcot, mit ő a szegedi színház tagjai sorában büszkén tartana fönn számára. Biztosítja Szentgyörgyit arról, hogy a méltanyosság határain belül a legkedvezőbb szerződési feltételekbe belemenne, csak hogy ott üdvözölhesse társulatánál, az alföld fényes metropolisában.

Janovits Jenőnek férfias és becsülésre méltó ajánlatára nézve Szentgyörgyi István eddigéle még nem határozott.

* Fedák Sári a vidéken. Fedák Sári, a budapesti Király-színház ünnepelt tagja, a kolozsváriak becézett ismerőse, szabadságidejét a vidéken tartandó föllépéseivel tölti el. Legközelebb Szegeden lép föl háromszor s hir szerint rövidesen Kolozsvárra is ellátogat, hol bizonyosan újra mindennap telt ház fogja kísérni alakításait.

* Színészeti Désen. Mint már mult-kori tudósításunkban jeleztük, a virágvasárnap-i színészvásár a Désen időző B. Polgár Béla társulatát is reorganizálta és pedig előnyösen. A régi jó گردából ott maradtak közül főleg Szőregh Gyula visszamaradásának örvendenek, ki legujabban az „Éjjeli menedékhely”-ben a paralitikus báró szerepében oly kabinet alakítás produkált, mely többszörös tapsot s kihívást eredményezett.

Eddig az új társulat négy ízben játszott többé-kevésbé telt házak előtt s a kilátások után itélve a közönség érdeklődése nem csapann meg a drék erőkel rendelkező társulat iránt.

Az operett személyzet „Bob herceg”-ben mutatkozott be. A közönség hangulatát tekintve konstataljuk, hogy Cserei Irma kedves s temperamentumos szubrett, szépek a toalettjei s behízoló énekével s táncával tapsot aratott s a desiek érdeklődésel néznek további szereplése elé. — Révész Helén Anni játszatja bájosan, — „Niobe” Hetty szerepében igen tetszett, sok tapsot kapott. — P. Szepessy Szidi asszony Niobéja elsőrendű alakítás, melyben a hanganyag, a kiforrott játék s tisztult izlés dominált. A férfiak közül jól játszanak Bátorssy, Szőregh, Bende.

A drámai személyzetet az „Éjjeli menedékhely” előadásával a gondos játék s intelligens fellogás révén dicséret illeti. Főleg kiemeljük illés Magda Natacska kreálását, mely a művészi fellogás s izlés igen sok mérvével birt s nagy haldoklási jelenete után igen hosszas s megérdemelt taps zu-gott fel. Székely René rutinozottan játszik. Bátorssy és Szőregh kabinet alakításai megérdemelt visszhangot keltettek a közönség körében. Előkészületen vannak: Bajusz, Menyecskek, Drótos úr, Monna Vanna, Takaró. Nagy érdeklődéssel várják Jászai Mari mielőbbi vendégföllépét.

Táviratok

Tisza munkában.

Budapest, április 7.

Tisza István geszti ünnepeléséből holnap utazik Budapestre, és felveszi a tárgyalásokat a Németország és Olaszországgal kötendő kereskedelmi szerződés tárgyában.

Á jövő évi delegációk.

Budapest, április 7.

Tisza, Lukács és Nyiri legközelebb Bécsbe utaznak az 1905. évi delegációk összehívása tárgyában.

Samassa bitorossága.

Budapest, ápril 7.

Samassa egri érsek júniusban kapja meg az általa hón óhajtott és várt bíbornoki kalapot.

A cár a harctéren.

Budapest, április 7.

Pétervárról jelentik, hogy a cár a jövő héten a harctérre megy.

Az új olműtzi érsek.

Budapest, ápril 7.

Illetékes forrásból jelentik, hogy Belopotoczky Kálmán püspököt nevezik ki olműtzi érsekké.

Egy község tűzveszedelme.

Budapest, április 7.

A nyitrai megyei Perbetén egy nádfődeles épület ma kigyuladt és rövid idő múlva 60 lakóházat pusztított el a tűzvész.

Szerencsétlenül járt főherceg.

Berlin, április 7.

Frigyes Lipót porosz herceg a karlsruhti lóversenytérről Berlinbe visszatérve automobilon, súlyos bal-

eset érte. Az automobil beleütközött egy teherkocsiba. Az automobil felborult. A herceg a lábán súlyosan megsebesült. Az adutánsnak nem történt semmi baja, Vilmos császárt értesítették a balesetről.

Gyilkos vadorzó.

Déva, április 7.

Szbuhan testvérek ma három vadorzót vettek a közeli havasokon üldözbe. A futás közben az egyik vadorzó visszafordult és lelőtte az egyik üldözőt.

A csendőrség a gyilkost Oltyán Nyikulaj személyében kinyomozta és letartóztatta.

Sikkasztó gyakornok.

Budapest, április 7.

Freund Sándort, a Lusztig cég 19 éves gyakornokát főnöke egy 10,600 koronát tartalmazó pénzes-levél feladásával bízta meg. Freund, magához vette az üzleti pecsétnyomót, felbontotta a levelet és kivéve annak tartalmát, egy üres borítékot adott fel és megszökött. A címzett értesített nyomán érdeklődtek a beteget jelentett gyakornok után és mivel lekásán nem találták, elrendelték a körözést.

Az orosz—japán háború.

— Legujabb hírek. —

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek.

London, április 7.

Jonahusband ezredes jelenti: Amban, Kinának lhassai képviselője azt írta nekem, hogy mihejyst lehet, összeakar velem találkozni és kifejtette, hogy tekintettel Tibet nyakasságára, nincs más mód, minthogy Giangcsenbe menjünk, bár neki a dalai láma azt írta, hogy mi Jangtungba térjünk vissza. Azt irtam Ambannak, hogy egy hét múlva Giangcsenben leszek, hogy ott találkozam vele egy magasrangú tibeti hivatalnokkal, hogy egyezkedés jöjjön létre a további vérontás elkerülése végett.

Pétervár, április 7.

A japán torpedónaszádok február 8-án történt Por-Arthur kikötője ellen való támadásának visszaveréseért és a február 9-iki közdelemben való magatartásukért Stark altábornagy, a csendes oceáni hajóhad volt parancsnoka a Vladimir-rend második osztályát kapta a karddisztiménnyel, Uchtomski herceg ellentengernagy pedig az első osztályú Szaniszló-rendjelet a kardokkal. Reizenstein kapitány a vadivosztoiki hajóhad kitűnő vezetéséért a harmadosztályú Vladimir rendjelet kapta.

KÖZGAZDASÁG

Első Leánykiházásitási Egylet m. sz. Schwarz Ármín elnökletével tartott meg folyó évi március 25-én ezen intézet negyvenegyedik közgyűlése. Az 1903-iki kezelési évre vonatkozó jelentés és zárszámadás a felmentvény megadás mellett egyhangul tudomásul vétetnek. A jelentésben és mellegben a következő figyelemre méltó adatok találhatók: Nászjutalék és visszafizetések címen 859,513 korona 29 fillér lett kifizetve, ezek között 95 árva-jutalékra 59,550 korona, az új beiratkozások 14,354 jutalékra, 3017 jutalékra és többet eredményeztek mint az előző évben. Dijkában 2,507,619 korona 49 fillér vételőztelt be, ami 324,754. kor. 56 fillérnyi emelkedést jelent. A kamat és bérjövetelem 413,120 kor. 52 fillér, tehát 40,727 korona 42 fillérrel több volt, mint az előző 1902. évben. A dijtartalék 1,202,482 korona 99 fillérrel növeltett és most már 9,334,174 kor. 85 fillérre emelkedett. A nászjutalék felmérései és a külön tartalékra 116,206 korona 20 fillér esik, melyek most már 708,774 korona 60 fillérrel rendelkeznek. A mult esztendőben létesített árfoylam különbségei tartalékhoz 15,000 korona csatlakozott, mely ezel 65,000 koronára rug. A hivatalnoki nyugdíjalap javára 5000 korona megszavazták, mely nyugdíjalap immár 140,483 korona 02 fillérnyi összeget ért el. A mérleg végösszege gyanánt 10,520,392 korona 67 fillér mutatkozott, mely végösszeg takarékbetétekben, állam-papirokban és egyéb elsőrendű értékpapirokban, valamint kiváló saját épületekben fedeztetik leli. A jegyzőkönyv hitelesítésével Blazek I. Antal és Lóbl Izidor urak bizatiak meg. A felügyelő-bizottság ura: Dr. Alexander Bernát, dr. Simonyi Zsigmond, Héger József, Wertheimer Albert és Seifensieder József urak választattak meg. Miután a közgyűlés dr. Murányi Ernő tag indítványára Schwarz Ármín elnöknek, az ősszigazgatásnak és Kohn Arnold vezérigazgatónak egyhangulaj köszönetet és elismerést szavazott, a közgyűlés véget ért. A „D” osztálynak folyó évi március 22-én megjeitett VIII. kisorsolása alkalmából az alábbi alapkönyvszámok kisorsoltattak ki, minek folytán a nevezett tagoknak egy-egy 1000 koronára szóló díjmentes nyemerny-könyvny kiszolgáltattott. 1839 alapkönyvszám Spitz Fülöpé Budapest, 69113 alapkönyvszám Herschko-vics Gyula Budapest, 1020 alapkönyvszám Schweiger Lajos Kútelegyháza, 4245 alapkönyvszám Tun a Adolf Zombor, 5279 alapkönyvszám Levy Raf. Abraham Zenica, 6709 alapkönyvszám Seres Imre Sarkad, 59790 alapkönyvszám dr. Spitzer Adolf Erdviek, 70343 alapkönyvszám Czegéni József Kolozsvár.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Pécs, Z. L. Intézkedünk, hogy az illető intézet megküldje prospektusát. Üdv! Budapest. H. E. Szives megemlékezését halásan viszonozom. Üdvözlét.

Diákélet. A vers vége is hamis. A diák ne folytassa „kalandit”, hanem tanuljon. A szerelmeinek és a versírásnak országa még mindig elég korán elkövetkezik.

Felolós szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ

Építési árleltés.

A kolozsvári Iparos Menház-egylet részére és céljaira Rudolf-út 22. számú saját telken építendő egyemeletes épület felépítésére ezennel pályázat hirdetik.

A tervek és előmeretek, valamint az építésre vonatkozó egyéb feltételek az egyület elnökségi irodájában naponta d. u. 3—5 óráig megtekinthetők; ugyanott adandók be az ajánlatok is **folyó hó 12-én déli 12 óráig**, a mikor a beérkezett ajánlatok nyilvánosan fognak felbontatni.

Ajánlat tehető az egyes munkacsoportokra, vagy pedig az összes munkanemekre együttvéve. — Megjegyzetjük, hogy csupán helybeli, minden kétséget kizáróan megfelelő jogosítvánnyal bíró mesterek ajánlatai vétetnek figyelembe, a melyek közül való szabad választási jogot a választmány fenntartja magának.

Az ajánlatokhoz az ajánlott összeg **5 százaléka** melléklendő, mint ajánlati biztosíték.

Kolozsvárt, 1904. április 6-án.

A kolozsvári Iparos-Egylet elnöksége:

3190 1—1

HBVESI.

és halálhagyaték
ővő külön-
legességek,
valódi fran-
czia és ame-
rikai gyárt-
mány, eredeti
csomagolás-
ban!

Orvosiilag ajánlva! III. 2893 8-8 Föltétlen biztos!

Árak koronaértékben! Tuzatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12.
Bouts-americanos, tuzatonként 6, 8, 10. Női övszer, „Pessarium oculorum” Mensinga tanár szerint, orvosi rendeltet-
re adatik ki. Ára 3—5 korona. Valódi francia övő biztonsági
szivacsok (safety-sponges) ára tuzatonként 6—12 korona.

Auto vaginal spray! A legbiztosabb és leg-
kényelmesebb női különlegesség. Sok ezer or-
vosi elismerő nyilatkozat! — Ára 15 korona!

Diana-öv (havibaj-kötő). Haskötők!

Gummi göcsér harisnyák, teeskendők, irrigátorok, bidets!

Fontos! Cs. és kir. szab. szagtalan szobaszírók stb., a leg-
olcsóbb árak mellett! Fontos!

Figyelemreméltó! Legújabb cs. és kir. szab. Keleti-
féle sérvkötő, pneumatikus gummi-nyomlappal, a leg-
tökéletesebb ezen nemben!

Legújabb, körülbelül 3000 illusztrációval ellátott, ki-
merítő árjegyzéket zárt borítékban, titoktartás mellett küld

Keleti J. orvosi-sebészeti mű- és kőszermű-gyár.

Alapítva 1878. — Budapest, IV. ker.,
Koronaherceg-utca 17-ik szám.

A hirdetésre hivatkozók gummiáru rendelé-
seknél 20% árkedvezményben részesülnek.

A kisbirtokokosok által

sajátkezűleg, a legnagyobb gondal, angolnyelven és radia-
s eljárással készített, külön minőségű, vagyonilag szavatolt
fajliszt, 1-sőrendű, miniszteri szokványrendeletnek minden
tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas

csemege és borsfajta szőlőtások a tapasztalatok
során fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbiz-
hatóbbaknak bizonyultak! — Minden nagyhangon
hirdető, gyárilag fűlesztett, reklamizott, előhajtásos olást
messze felülmúl! — Chasselas, muskotály és más leg-
kiválóbb csemegefajtákól összeválogatott

I-sőrendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megeredéseért és jószágért felelősség vállaltatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.

2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borfajták: b) Csemegefajták:

Amerikai ripária portális alanyon
oltott gyökerek, fas és zöld olt-
ványok ára tavaszi szállításra:

Ezer drb. 200 k.

Száz drb. 22 k.

Tíz drb. 2 k 50f.

Árak tavaszi szállításra
értendő:

Ezer drb. 220—240 k.

Száz drb. 25—30 k.

Tíz drb. 3—5 k.

Hazai szőlőfajták! Filloxeramentes!

3002 77—* Szőlőkirály. (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rend-
kívül korai directtermő, melynek 25—26%-os
cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora
igen jó, hasonló a szomorodni másáshoz és a
maderához. Silányabb kerti vagy homoki borok
feljavítására. Gyengébb évbeli termések házasi-
tására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware
francia szőlőtől 17 évvel ezelőtt közvetlenül az
érmellékre portált ezen perenospórának ellent-
álló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb
és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok**
királyának A jövő szőlőszet kincse. Min-
denütt megterem, úgy a homokon, mint a kötött
agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajok-
ban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól meg-
fordul, rendkívül tartós szívós zöldhajtása 1—20
hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott
előnyeinél fogva megérdemli hogy kertjeinkben.
barázdákban, kerítések és házaik fala mellett s
minden egyébre nem használható helyeken mint

szőlő-lugas tenyésztessék!

100 darabból álló lugas-gyűjtemény csomagolva
és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabör 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! Nagy mennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palackokban, úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban
a legújanszabban beszerezhető s kiváncsi választékkal
ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvétel
mellett mintabört küld:

Az érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny

mint Országos Hirdetési Kalauz

SZÉKELY HID (BIHARMEGYE).

Fényképezészek és Amateurok figyelmébe!

Telefonszám: 183.

Schuster Emil

Norinbergi, Dismü, játék, sport, vadá-
szati és fényképezési kellékek áruháza } Kolozsvárt,
Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretű:

Fényérzékeny üveglemezek:

Lumier Kodak és Agfa

Germania Velox, Leuta

„AGFA” Germania, N P A

„Ideal” kifejlesztő, rögzítő és színező

Riposbronz és Electro- Celloidin és Bromézüst

Schleissner vegyszerek, ol- levelező lapok

E. Schatterra. datok. Dr. Leiner Cell papir ivekben

Fényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán

fűrésztő tálak, Cartonok, Passepartoutok és Albumok stb.

Ugyisint a fényképezéshez szükséges — itt fel nem sorolható — kellékek dus választékban.

Állandó raktára eredeti gyári árak mellett:

az Amerikai-Német Grammophon-társ.

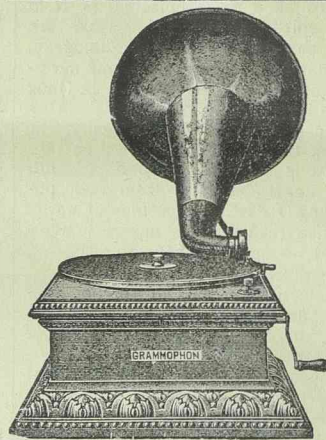
hangosan beszélő, szavaló, éneklő és zenélő

Grammophon-gépeinek és Grammophon-lemezeinek.

Ugyisint a valódi EDISON PHONOGRAPHS, bejárt-
szolt eredeti és fűreshengerek, valamint a legújabb EDISON

törhetetlen Celluloid hengerekből.

Valódi angol és francia illatszerek!

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan!

A hires és közkeveltségnek örvendő

K. IMPERI

Répáti savanyuvíz

mindig friss töltésben kapható minden fűszer-
kereskedésben és vendéglőben

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:

Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466)

Maculatur

papír

egész ivben csomagolásra igen alkalmas

kilonként 20 fillér, métermázsza vételnél

15 korona. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Államadósság, közkölcson.

Magyar aranyjárdék 4% 11850 119

kor. járdék 3 1/2 8925 8975

kor. járdék 4 98 9840

1876. kel. vasuti áll. köl. 4 1/2 11850 119

1889. áll. vas. ar. kölcs. 4 1/2 11850 119

ez kölcs. 4 1/2 11850 119

Áll. köl. vaskapucéj. kr. 3 8250 8350

1870. nyeremény kölcs. 100 frt 20950 21250

Magy. regále-kárt. kötv. 4 1/2 10150 10250

Horv.-Szlav. kárt.-kötv. 4 9815 9915

M. földtehermnnt. kötv. 4 9850 9950

Horv.-Szlav. 4 18450 18750

Tiszai és szeg. nyer. köl. 4 101 102

Horv.-Sz. jelz. föld. kötv. 5 9950 100

Egyes osztr. jár. papir. 4 10025 10040

„ „ „ „ „ „ 4 11930 100

„ „ „ „ „ „ 4 192 11980

Osztr. aranyjárdék 4 192 202

koronajárdék 4 152 154

„ „ „ „ „ „ 3 182 185

„ „ „ „ „ „ 4 259 266

„ „ „ „ „ „ 258 263

„ „ „ „ „ „ 96 97

Budapest f. v. kölcs. 4 1/2 9775 98

Bpest székes f. v. kölcs. 4 1/2 9775 98

Temes-Béga v. szab. köl. 4 98 99

Záloglevelek, elsőbbségek.

Belv. tkp. r. t. kor. ért. 4 1/2 101 102

Egyesült f. v. tkptár 4 1/2 10025 10125

korona ért. 4 9825 9925

Kisbirt.-orsz. földh.-int. 34 év 5 10325 10425

„ 50% évre kor. ért. 5 10325 10425

„ 50% évre — 4 1/2 101 102

M. agr. és j. szőlők. 4 9675 9775

„ „ „ „ „ 4 10125 102

„ „ „ „ „ 4 10075 10175

M. földhitel oszt. ért. 4 1/2 101 102

„ „ „ „ „ 4 9915 10015

„ „ „ „ „ 4 9825 9925

„ „ „ „ „ 4 9860 9960

„ „ „ „ „ 4 98 99

Magy. jelzálog-hitelbank 4 1/2 10025 10125

„ „ „ „ „ 4 10025 10125

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

„ „ „ „ „ 4 9850 9950

Bankok részvényei.

Angol-Osztrák bank 5% 218 282

Budapesti bankgyűjtemény 5% 105 110

Első magyar iparbank 5% 330 335

Fiumei hitelbank 5% 136 138

Hazai bank részv.-társ. 5% 210 212

Hermes m. ált. v. ü. r. t. 4% 240 260

Horvát orsz. jelzálogbank 5% 230 235

Magy. agrár- és jár.-b. rt. 4% 450 460

Magy. általános hitelbank 5% 756 75650

Magy. ipar- és keresk. bank 5% 51850 519

Magy. jelz.-hit.-bank l. kib. 5% 50625 507

Magyar kereskedelmi r.-t. 5% 1670 1700

Magyar leszámítolóbank. 5% 45850 459

M. tak.-p. közp. jelz. bankja 5% 1090 1095

Osztrák hitelintézet 5% 64925 64975

Osztrák-magyar bank 5% 1605 1615

Pesti m. keresk. bank 5% 2752 2762

Takarékpénztárak.

Belvárosi tak.-pénzt. r.-t. 5% 224 225

Budapest III. kerületi

Budapest-Erzsébetvárosi

Bud. tp. és orsz. zálogk. rt.

Egyesült Bpest fővárosi

Magy. ált. tak.-pénzt. rt.

Magyar orsz. központi

Pesti hazai első tak.-p.

Biztosító társaságok.

Bécsi biztosító társulat 5% 435 445

Bécsi élet- és jár.-bizt. társ. 5% 610 625

Első m. ált. bizt.-társ. 5% 7325 7925

Fonciere pesti bizt. int. 5% 236 242

Magy. jég- és vizsontb. rt. 5% 315 316

„Nemzeti” baleset bizt. rt. 5% 237 241

Pannónia vizsontb. int. 2000 2100

Gőzmalmok.

Konkordia malom 180 190

Első budapesti malom. 1170 1180

Erzsébet malom. 420 425

Luiza malom. 235 245

Pesti henger malom. 768 818

Molnárak és sütők malma. 390 400

Pesti Viktória malom. 477 482

Különléle vállalatok.

Bp.-sztr.-lőrinc téglagyár rt. 302 310

Egyes. tégl- és cement gy. 5% 45 50

Esz.-magyarorsz. köszénb. 5% 232 240

F.-m. orsz. bányá és kohó 5% 475 480

Kőbányai gőztéglagy. rt. 960 990

Köszénb. és téglagy. rt. 450 455

Rákosi téglagyár 150 155

Magyar aszfalt részv.-t. 5% 124 125

Magy. ált. köszénb. rt. 265 270

Magy. keramiai-gyár rt. 5% 125 130

Salgó-tarjáni köszénb. 5% 543 548

Ujlaki tégl- és mészegető 306 310

Első m. gazd. gépgyár rt. 5% 160 165

„Danubius” m. hajógy. rt. 5% 173 174

Ganz és társa v.-ö. r.-t. 2975 3050

Magy. vag. és gép. r.-t.

Nicholson gépgyár r.-t.